T017 BD VIII 212-Q26-P30 Song Yếu-Kinh Xuất Diệu

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH XUAÁT DIEÄU QUYEÅN 26

Phaåm 30: SONG YEÁU

Ñom ñoùm chieáu ñeâm toái Laø khi trôøi chöa moïc Nhöng khi maët trôøi leân Thì ñom ñoùm taét maát. Quaùn xeùt yù nghóa naøy neân Ñöùc Nhö Lai neâu ra thí duï ñeå ngöôøi ñôøi sau hieåu roõ vieäc aáy. Gioáng nhö con ñom ñoùm ôû choã toái thì aùnh saùng cuûa chuùng soi thaät xa, noù cho raèng khoâng con gì soi saùng baèng mình. Nhöng sau khi maët trôøi moïc leân ôû phöông Ñoâng vôùi traêm ngaøn tia saùng thì luùc ñoù khoâng coøn ñom ñoùm saùng nöõa. AÙnh saùng chuùng ruùt lui im laëng, cho neân noùi: Ñom ñoùm chieáu ñeâm toái, laø khi trôøi chöa moïc, nhöng khi maët trôøi leân thì ñom ñoùm taét maát.

M Xeùt aùnh saùng trong ñôøi Nhö Lai chöa ra ñôøi Phaät phaùt saùng röïc rôõ Thì saùng kia khoâng coøn. Haïnh tu cuûa ngoaïi ñaïo Phaïm chí khaùc nhau. Coù ngöôøi bieát ñöôïc ñoâi ñieàu laø nhôø suy xeùt, nhôø nhaäp ñònh. Hoaëc coù ngöôøi nghe daïy baûo maø tænh ngoä. Ba haïng aáy, töï khoe khoang cho raèng mình laø toân quyù. Vì sao? Vì bôûi Nhö Lai chöa ra ñôøi. Nhöng khi Nhö Lai giaùng thaàn vaøo coõi ñôøi, phaùt aùnh saùng röïc rôõ giaùo hoùa cuøng khaép thì khi ñoù, ngoaïi ñaïo Phaïm chí töï nhieân tieâu maát. Ñaïo cuûa hoï khoâng coøn löu haønh, cuõng khoâng coøn oai thaàn, cho neân noùi: Ñom ñoùm chieáu saùng ñeâm toái, laø khi maët trôøi chöa moïc, nhöng khi maët trôøi leân thì ñom ñoùm taét maát.

M Khoâng chaéc cho laø chaéc Beàn chaéc, nghó khoâng beàn Hoï khoâng ñaït beàn chaéc Do sinh khôûi taø kieán. Khoâng chaéc cho laø chaéc: Caùc loaøi chuùng sinh luyeán meán sinh töû, hoaëc töï sinh yù nghó muoán soáng maõi ôû theá gian, ñaém meâ naêm thöù duïc laïc, ñeå töï vui chôi, cho laø beàn chaéc. Cho neân noùi: Khoâng chaéc cho laø chaéc. Beàn chaéc, nghó khoâng beàn: Haïng taø kieán coá chaáp laâu ñôøi, hoï truyeàn trao nhau vaø phaùt trieån luaän thuyeát aáy. Hoï leùn nghe nhaø Phaät noùi Nieát-baøn laø khoâng sinh dieät, khoâng coøn yù nghó sinh dieät, khoâng coù haùt ca nhaûy muùa, hay baø con hoï haøng gì heát, cuõng khoâng coù vöôøn caây ao taém, tôùi lui qua laïi. Khoâng coù nhöõng thöù aáy thì coù gì beàn chaéc ñaâu? Ñöùc

Phaät baûo: “Khoâng phaûi vaäy”. Haïng ngöôøi naøy taâm ñieân ñaûo taø vaïy chöa döùt boû. Khoâng coù gì beàn chaéc hôn Nieát- baøn. Haïng aáy laïi cheâ khinh cho Nieát-baøn laø khoâng beàn chaéc, cho neân noùi: Beàn chaéc nghó khoâng beàn. Hoï khoâng ñaït beàn chaéc, do sinh khôûi taø kieán: Nieát-baøn döùt heát phieàn naõo, khoâng coù caùc thöù taïi hoïa, vaéng laëng, voâ vi, ngöng thaàn, baát ñoäng, cuõng khoâng bieán ñoåi, ngöôøi ngu khoâng hieåu cho laø khoâng chaân thaät, cho neân noùi: Hoï khoâng ñaït beàn chaéc, do sinh khôûi taø kieán. M Beàn chaéc, bieát beàn chaéc Khoâng beàn, bieát khoâng beàn Ngöôøi aáy tìm beàn chaéc Laáy söûa mình

laøm goác. Neáu ai hieåu Nieát-baøn döùt heát phieàn naõo khoâng sinh, khoâng dieät, cuõng khoâng löøa gaït, gian doái ngöôøi ñôøi, laø ngoâi nhaø nghæ ngôi vónh vieãn cuûa chö Phaät, Theá Toân. Neáu coù ngöôøi böôùc vaøo ngoâi nhaø ñoù heát söùc quyù meán ngoâi nhaø aáy thì noù cuõng khoâng vui leân. Ai cheâ bai taøn teä thì noù cuõng khoâng buoàn. Noù laùnh xa nhöõng taø kieán khaùc laï, khoâng ñi chung ñöôøng vôùi taø chaáp. Noù thaêm thaúm bao la nhö thaùi hö döùt haún khoâng coøn sinh khôûi. Noù laø nôi ngöôøi trí yeâu meán, khoâng phaûi laø phaùp maø keû ngu tu taäp ñöôïc. Muoán tôùi ngoâi nhaø aáy, chæ phaûi ñi baèng ñöôøng taét Baùt chaùnh. Phaûi vöôït qua möôøi hai söôøn nuùi lôùn ñeå vöôït qua beân kia bôø sinh töû ñaày hieåm nguy, ñeå tinh thaàn laëng yeân voâ vi. Lieác maét nhìn söï khoå ñau thaêm thaúm, khoå thay, ngu hoaëc cöù lan traøn, cho neân noùi: Beàn chaéc bieát beàn chaéc, khoâng beàn bieát khoâng beàn. Ngöôøi aáy tìm beàn chaéc, laáy söûa mình laøm goác.

M Keû ngu cho beàn chaéc Laïi bò chín keát buoäc Nhö chim sa vaøo löôùi Do aùi nhieãm saâu chaéc. Keû ngu cho beàn chaéc: Ngöôøi ta ôû taâm ngu meâ khoù söûa ñoåi. Coù keû noùi thaân naøy laø beàn chaéc. Coù keû baûo keát söû voán beàn chaéc, ñoái vôùi nhöõng thöù aáy sinh yù töôûng khoâng phaân bieät ñöôïc ñaâu laø chaân, ñaâu laø giaû. Coù ngöôøi duø ñaõ xuaát gia hoïc ñaïo, nhöng vaãn laøm nhöõng vieäc taø vaïy, cho neân noùi: Keû ngu cho beàn chaéc. Laïi bò chín keát buoäc: Ngöôøi tu ñaïo phaûi lìa boû gia ñình, nhöng laïi gaëp phaûi aùc tri thöùc chæ daïy ñöôøng taø neân vöøa boû troùi buoäc cuõ thì laïi bò troùi baèng chín keát söû. Khaùc naøo con ngaøi ñaâm ñaàu vaøo löûa maø khoâng bieát haäu hoaïn, aáy laø bôûi aùi nhieãm quaù saâu chaéc, cho neân noùi: Laïi bò chín keát buoäc, nhö chim sa vaøo löôùi, do aùi nhieãm saâu chaéc.

M

Nhieàu keû coøn ngôø vöïc Ñôøi naøy vaø ñôøi sau Thieàn ñònh döùt ñöôïc heát Khoâng naõo, tu phaïm haïnh. Nhieàu keû coøn ngôø vöïc: Ngöôøi tu haønh quaùn töôûng thaây ma tuoân chaûy chaát baát tònh, döùt boû taâm nghi ngôø, ganh gheùt. Nghe phaùp thì ñöôïc loøng tin, khoâng coøn phaûi suy nghó, cho neân noùi: Nhieàu keû coøn ngôø vöïc. Ñôøi naøy vaø ñôøi sau: Ñôøi naøy laø thaân hieän taïi, ñôøi sau laø thaân sau. Nay laø hieän giôø, sau laø ñôøi sau. Ñoái vôùi ñôøi naøy ñôøi sau khoâng sinh taâm hoà nghi do döï, töông öng vôùi ñònh yù, cho neân noùi: Ñôøi naøy vaø ñôøi sau. Thieàn ñònh döùt ñöôïc heát: Ngöôøi nhaäp ñònh, taâm yù vöõng chaéc, döùt boû heát phieàn naõo, khoâng sinh khôûi yù töôûng ñaém tröôùc. Cho neân noùi: Thieàn ñònh döùt ñöôïc heát. Khoâng naõo, tu phaïm haïnh: Khoâng bò keát söû laøm phieàn naõo, giöõ yù trong saïch, taâm thöôøng nhaát nhö. Coäi goác coâng ñöùc ñaõ tu vöôït hôn moïi ngöôøi, cho neân noùi: Khoâng naõo, tu phaïm haïnh.

M Khoâng nhieãm traàn, lìa traàn Giöõ gìn y phuïc aáy Khoâng cheá ngöï khoâng ñeán Ñoù khoâng phaûi phaùp phuïc. Ngöôøi tu ñaïo thöôøng coù taâm oâ nhieãm bôûi chöa döùt boû taâm daâm, noä, si. Duø maëc ca- sa nhöng khoâng döùt boû ba ñoäc. Theá neân khoâng ñeán ñöôïc ñaïo. Cho neân noùi: Khoâng nhieãm traàn, lìa traàn.

Giöõ gìn y phuïc aáy: Chæ coù baäc Thaùnh hieàn ngaên chaän moïi ñieàu aùc môùi xöùng ñaùng maëc y phuïc chaân phaùp. Khoâng phaûi boä y phuïc aáy thì khoâng maëc, cho neân noùi: Giöõ gìn y phuïc aáy, khoâng cheá ngöï khoâng ñeán, ñoù khoâng phaûi phaùp phuïc.

M Neáu döùt tröø bôïn nhô Tu giôùi, ñònh, tueä thaûy Suy nghó nghieäp chính aáy Thì neân maëc ca-sa. Neáu döùt tröø bôïn nhô, tu giôùi, ñònh, tueä thaûy: Ngöôøi tu hoïc döùt tröø bôïn nhô laø chính, ba ñoäc keát söû, heát haún khoâng coøn soùt. Duø chöùng La-haùn maø khoâng nhaäp ñònh yù, neân voâ kyù xaûy ra môùi bieát mình sai laàm. Phaûi tu giôùi, tröø caáu ueá, khoâng ñeå maát taâm ñaïo, cho neân noùi: Neáu döùt tröø bôïn nhô, tu giôùi, ñònh, tueä thaûy. Suy nghó nghieäp chính aáy, thì neân maëc ca-sa: Ngöôøi nhaäp ñònh chaéc chaén coù lôïi ích. Nhöõng gì taâm suy nghó ñeàu ñaït keát quaû. Caùc Trôøi, Ngöôøi, Thieân ma, Ñeá Thích, Phaïm vöông, boán vò vua trôøi ai cuõng toân kính phuïng thôø. Cho neân noùi: Suy nghó nghieäp chính aáy, thì neân maëc ca-sa.

M Khoâng duøng lôøi meàm moûng Goïi laø coù choã ñeán

Ngöôøi coù boä maët ñeïp Nhöng trong loøng gian doái. Khoâng duøng lôøi meàm moûng, goïi laø coù choã ñeán: ôû theá gian coù nhieàu ngöôøi noùi naêng vôùi ngöôøi khaùc trong taâm ñaày gian traù nhöng beân ngoaøi laøm ra veû ngu khôø, cho neân noùi: Khoâng duøng lôøi meàm moûng, goïi laø coù choã ñeán. Ngöôøi coù boä maët ñeïp, nhöng trong loøng coù gian doái: Thuôû xöa, vua Ba-tö-naëc, khi ñi daïo caûnh, thaáy coù hai vò Phaïm chí hoïc ñaïo gian khoå. Hoï thôø maët trôøi, maët traêng, cuùng teá nöôùc löûa. Thaáy vaäy, vua lieàn ñeán choã Phaät, baïch: –Baïch Theá Toân, con vöøa daïo chôi, thaáy hai vò Phaïm chí hoïc ñaïo kham khoå thaät khoù ai saùnh kòp. Ñöùc Phaät baûo vua: –Muoán bieát ngöôøi tu coâng ñöùc, giöõ giôùi veïn toaøn ra sao thì phaûi soáng chung, xem xeùt kyõ oai nghi cöû chæ cuûa hoï, tìm xem nhöõng lôøi noùi nhö theá naøo, roài sau ñoù môùi bieát laø hoï coù giöõ giôùi hay khoâng giöõ giôùi. Nghe lôøi aáy, vua thaáy hoå theïn lieàn ñöùng daäy khoûi choã ngoài, traùn laïy saùt chaân Phaät roài ra veà. Khi trôû veà cung ñieän, vua baûo vò quan ñang ñöùng haàu: –Ngöôi haõy mau ñeán goïi hai vò Phaïm chí, hieän ôû sau vöôøn ta ñeán ñaây, ñeå ta quan saùt hoï, ñeå suy xeùt coi hoï tu khoå haïnh caàu ñaïo coù thaät hay laø laøm chuyeän doái traù, khoâng hôïp lyù. Vaâng lôøi, vò quan lieàn ñi môøi hai vò kia ñang ôû sau vöôøn. ÔÛ treân laàu cao vua theo doõi haønh ñoäng cuûa hoï. Vua nhaän ra, hoï chæ haønh ñaïo moät caùch doái traù. Vua cuøng hoå theïn aên naên. Töø ñoù, loøng tin theâm vöõng, vua caøng öa thích ñaïo Phaät. Vua lieàn ra leänh cho caû nöôùc bieát: Neáu ai cung caáp thôø phuïng boïn ngoaïi ñaïo dò hoïc thì ñeàu bò tru luïc, khoâng ñöôïc töï do. Vua ñeán choã Phaät, leã laïy saùt chaân Phaät, aên naên loãi laàm cuõ, töø nay trôû ñi, cung kính cuùng ñöôøng Tam baûo boán thöù caàn duøng, cho ñeán troïn ñôøi, khoâng traùi lôøi theä aáy. Cho neân noùi: Ngöôøi coù boä maët ñeïp, nhöng trong loøng gian doái.

M Neáu döùt boû caáu ueá Nhoå haún coäi goác noù Ngöôøi trí döùt caáu ueá Goïi laø coù saéc ñeïp. Neáu döùt boû caáu ueá, nhoå haún coäi goác noù: Ngöôøi ñôøi thöôøng

coù taâm gian doái. Coù keû ñi tu maëc phaùp phuïc nhöng beân trong laøm nhöõng vieäc khoâng chaân chaùnh. Ai döùt boû ñöôïc nhöõng ñieàu aáy môùi töông öng vôùi ñaïo, cho neân noùi: Neáu döùt boû caáu ueá, nhoå haún coäi goác noù. Ngöôøi trí döùt caáu ueá, goïi laø coù saéc ñeïp: Ngöôøi trí tu phaùp phaûi töông öng vôùi ñaïo. Khoâng laøm nhöõng vieäc khoâng ñuùng phaùp thì ngöôøi tu quyù troïng. Saéc maët ngöôøi trí saùng suûa, moïi ngöôøi kính troïng, cho neân noùi: Ngöôøi trí döùt caáu ueá, goïi laø coù saéc ñeïp.

M

Khoâng bôûi saéc chaûi chuoát

Nhìn qua bieát loøng ngöôøi

Ñôøi, nhieàu keû traùi ñaïo

Chôi bôøi khaép ñoù ñaây. Nhö voøng baèng vaøng giaû Trong ñoù, toaøn chaát ñoàng Soáng khoâng bieát kieâng deø Trong baån, ngoaøi baát tònh. Khoâng bôûi saéc chaûi chuoát, nhìn qua bieát loøng ngöôøi: ôû ñôøi coù nhieàu ngöôøi ham chaûi chuoát nhan saéc. Khi noùi chuyeän vôùi ngöôøi thì lôøi hay yù ñeïp, nhöng beân trong thì giaû doái, taâm nghó vaø mieäng noùi khaùc nhau. Tuy cuøng laø ngöôøi, nhöng taùnh haïnh moãi ngöôøi khaùc nhau, beân ngoaøi nhö baäc Hieàn, nhöng beân trong nhieàu hieåm ñoäc, neân khi môùi gaëp thì khoù phaân bieät ñöôïc ngöôøi hieàn, keû ngu. Nhö ban ñeâm thaáy löûa, töø xa thaáy aùnh saùng nhöng khi ñeán caàm naém thì bò chaùy tay. Ñaây cuõng nhö vaäy, laø beân ngoaøi coù daùng ñeïp nhöng beân trong löûa giaän döõ ñang chaùy, cho neân noùi: Khoâng bôûi saéc chaûi chuoát, nhìn qua bieát loøng ngöôøi. Ñôøi, nhieàu keû traùi ñaïo, chôi bôøi khaép ñoù ñaây: Keû ngu ñôøi sau caøng nhieàu xaûo traù, ñi ñeán huûy baùng baäc Thaùnh hieàn. Gian doái muoân thöù, löøa doái ngöôøi ñôøi. Noùi naêng vôùi ngöôøi nhöng saéc maët khoâng ngay thaúng; noùi ra laø thaønh thô, bieän luaän voâ ngaïi, daùm laøm chuyeän traùi ngöôïc giöõa choán ñoâng ngöôøi, ai nhìn cuõng phuûi maét, cho neân noùi: Ñôøi, nhieàu keû traùi ñaïo, chôi bôøi khaép ñoù ñaây. Nhö voøng baèng vaøng giaû, trong ñoù, toaøn chaát ñoàng: Keû xaûo traù coù nhieàu möu keá. Chuùng duøng khoùi xoâng ñoàng, coøn ñeïp hôn vaøng roøng, löøa doái ngöôøi ñôøi tham lam taøi vaät. Do vaäy, Nhö Lai neâu ra thí duï naøy. Nhö keû laøm vaøng giaû kia gom veà nhieàu lôïi, keû gian traù cuõng gioáng nhö vaäy. Hoï duøng lôøi ngon ngoït khuyeán duï ñaøn-vieät, ñeå ñöôïc boán thöù cuùng döôøng, khoâng thieáu thoán veà y phuïc, aên uoáng, giöôøng naèm, thuoác trò beänh. Duø ñöôïc söï cuùng döôøng aáy, nhöng sau ñoù phaûi ñeàn boài, bò uoáng nöôùc ñoàng soâi, chòu khoå naõo laâu daøi, toäi vaãn chöa heát. Cho neân noùi: Nhö voøng baèng vaøng giaû, trong ñoù, toaøn chaát ñoàng. Soáng khoâng bieát kieâng deø, trong baån, ngoaøi baát tònh: Nhö boïn gian traù kia, chuùng cuøng vaây caùnh ñi khaép ñoù ñaây, ai thaáy cuõng kính troïng. Nhöng boïn cöôùp baïo ngöôïc, chuùng phaù hoaïi nhieàu laøng xoùm, neân roài ai naáy bieát chuùng khoâng phaûi ngöôøi chaân chaùnh. Cho neân noùi: Soáng khoâng bieát kieâng deø, trong baån, ngoaøi baát tònh.

M Tham aên khoâng ñieàu ñoä Ba chuyeån mình môùi ñi Nhö heo nuoâi trong chuoàng Thöôøng phaûi chòu baøo thai. Tham aên khoâng ñieàu ñoä (phì noän), ba chuyeån mình môùi ñi: Nhö ngöôøi ngu kia, ñöùng ñaàu trong chuùng, nhaän laõnh söï cuùng döôøng cuûa ngöôøi, hoï nuoâi thaân xaùc ñeán noãi phì noän quaù möùc, khoâng theå xoay chuyeån ñöôïc; coøn ñaøn-vieät thí chuû thì thöôøng xuyeân kính leã. Ngöôøi ngu giaû vôø ngoài thieàn tö duy, bôûi vaäy, ñöôïc nhieàu ngöôøi cuùng döôøng. Theá neân Ñöùc Phaät laáy chuyeän naøy laøm thí duï, nhö heo ñöôïc nuoâi naèm aên maõi, khoâng cöïa ñoäng, noù khoâng bieát ít laâu sau seõ bò moå thòt. Boû thaân naøy, thoï thaân khaùc noái tieáp khoâng döùt, cho neân noùi: Tham aên khoâng ñieàu ñoä, ba laàn chuyeån mình môùi ñi, nhö heo nuoâi trong chuoàng, thöôøng phaûi chòu baøo thai.

M

Ngöôøi chuyeân nhaát yù mình Uoáng aên bieát vöøa ñuû Coát ñeå giöõ thaân naøy Nuoâi maïng ñeå chöùng ñaïo. Baøi keä treân ñaây do Ñöùc Phaät noùi cho vua Ba-tö-naëc nghe vaøo thuôû xöa. Bôûi nhieàu ñôøi tu phöôùc neân vua Ba-tö-naëc ñöôïc baùo öùng laø ôû phía sau vöôøn nhaø vua boãng nhieân moïc leân moät caây mía, luùc naøo noù cuõng töôm chaát ngoït. ÔÛ trong vöôøn, töï nhieân moïc leân moät loaïi luùa neáp, coù caû traêm boâng, haùi hoaøi vaãn moïc laïi. Nhaø vua höôûng phöôùc, aên thöù luùa aáy maõi vaãn khoâng bieát chaùn, neân thaân theå phì noän ra, thôû hoån heån, khoâng theå xoay chuyeån cô theå ñöôïc. Khi aáy vua ñeán choã Phaät cuùi ngöôøi vaùi chaøo roài ngoài qua moät beân. Luùc ñoù, Ñöùc Theá Toân beøn noùi baøi keä: Ngöôøi chuyeân nhaát yù mình Uoáng aên bieát vöøa ñuû Coát ñeå giöõ thaân naøy Nuoâi maïng ñeå chöùng ñaïo. Nghe vaäy, vua vui möøng hôùn hôû, khoâng kieàm cheá ñöôïc lieàn ñöùng daäy khoûi choã ngoài töø bieät Ñöùc Phaät roài trôû veà cung. Vua baûo ngöôøi ñaàu beáp: –Neáu doïn côm leân tröôùc maët ta, nhaø ngöôi phaûi ñoïc baøi keä treân, ta môùi aên. Töø nay trôû ñi, vieäc aáy laø moät pheùp taéc thöôøng ngaøy cuûa ta. Töø ñoù vua aên ít laïi neân thaân theå nheï nhaøng, khoâng coøn thaáy khoå sôû khi lui tôùi nhö xöa.

M Quaùn tònh ñeå töï tu Caùc caên khoâng ñaày ñuû Uoáng aên khoâng thoûa maõn AÁy phaåm haïnh phaøm phu YÙ tham duïc daàn taêng Nhö nhaø luûng nöôùc doät. Quaùn tònh ñeå töï tu, caùc caên khoâng ñaày ñuû: Ngöôøi tu haønh, töø ñaàu, yù ñaõ khoâng beàn chaéc. Khi nghó ñeán toùc, loâng, raêng, moùng cuûa mình thì öa thích cho laø trong saïch, noåi leân yù nieäm ham muoán. Töø ñoù caøng theâm giaän döõ, ngu si caøng saâu hôn, khoâng gom giöõ caùc caên, caùc caên baát ñònh. Buoâng lung, töï do, ñaùnh maát ñaïo saùng nhö löûa phöøng ñoå theâm daàu. Xeùt cho kyõ thì ñoù ñaâu phaûi laø caùch daäp taét löûa. Muoán daäp taét haún löûa daâm, noä, si, khoâng coøn chaùy trôû laïi nöõa thì phaûi quaùn töôûng nöôùc baát tònh chaûy ra töø thaây ma kia. Cho neân noùi: Quaùn tònh ñeå töï tu, caùc caên khoâng ñaày ñuû. Uoáng aên khoâng thoûa maõn, aáy phaåm haïnh phaøm phu: Ngöôøi tu haønh xin xoû khoâng bieát chaùn, ñöôïc bao nhieâu ñem caát giaáu, taâm boûn seûn khoâng döùt boû neân sau khi cheát rôi vaøo haøng phaøm phu taàm thöôøng. Cho neân noùi: Uoáng aên

khoâng thoûa maõn, aáy phaåm haïnh phaøm phu. YÙ tham duïc daàn taêng, nhö nhaø luûng nöôùc doät: Ngöôøi tu giöõ chaët kieán chaáp ngu si cuûa mình, khoâng bieát taïo caên laønh, yù tham duïc laãy löøng khoâng töï söûa ñoåi, neân laïi phaûi traûi qua tai naïn sinh töû. Nhö maùi nhaø lôïp khoâng kyõ neân khi trôøi ñoå möa, nöôùc tuoân xuoáng laøm dô baån caû aùo quaàn. Tính ngöôøi cuõng vaäy, yù khoâng vöõng chaéc, thaám ròn chaát daâm, noä,

si. Cho neân noùi: YÙ tham duïc daàn taêng, nhö nhaø luûng nöôùc doät.

M Neân quaùn haïnh baát tònh Caùc caên khoâng thieáu soùt AÊn uoáng bieát vöøa ñuû Coù tin, giöõ tinh taán Khoâng buoâng lung yù duïc Nhö gioù thoåi nuùi Thaùi. Neân quaùn haïnh baát tònh, caùc caên khoâng thieáu soùt: Ngöôøi tu haønh cheá ngöï taâm yù, khoâng aên khoâng ngoài roài, maø phaûi quaùn xeùt thaân naøy ròn chaûy ra chaát baát tònh, phaân bieät töøng thöù, noùi goïn laø ba möôi saùu thöù trong thaân ñeàu nhô baån, baát tònh. Töø ñaàu ñeán chaân, khoâng coù thöù naøo ñaùng tham caû, gom giöõ caùc giaùc quan, khoâng cho phaïm loãi laàm, cho neân noùi: Neân quaùn haïnh baát tònh, caùc caên khoâng thieáu soùt. AÊn uoáng bieát vöøa ñuû, coù tin, giöõ tinh taán: Ngöôøi tu haønh giöõ gìn taâm yù, ñöôïc nieàm tin voâ laäu. Ai aên nhieàu thì hai maét löø ñöø khoâng nhaäp ñònh ñöôïc. Taâm tin maïnh meõ môùi tinh taán vöôït hôn moïi ngöôøi, lieàn ñöôïc chöùng quaû, cho neân noùi: AÊn uoáng bieát vöøa ñuû, coù tin, giöõ tinh taán. Khoâng buoâng lung yù duïc, nhö gioù thoåi nuùi Thaùi: Ngöôøi tu haønh giöõ yù, khoâng sinh khôûi caùc loaïn töôûng. Tham duïc laø goác tai hoïa, chuû sinh ra moïi taïi hoïa. Thaân taâm roái loaïn thì trí khoâng ñöôïc saùng. Sau khi cheát bò khoå ñoát chaùy thaân. Bieát roõ moïi naïn khoå aáy thì neân giöõ gìn taâm yù, chôù cho noù chaïy theo saéc, thanh, höông, vò, xuùc phaùp. Ngoaøi cheá ngöï saùu traàn, trong gom nhieáp saùu caên, trong ngoaøi thanh tònh, khoâng yù duïc laâu an truï vöõng chaéc, khoâng heà bò lay ñoäng duø cuoàng phong thoåi tôùi, taâm nhö kim cöông khoâng theå phaù vôõ. Cho neân noùi: Khoâng buoâng lung yù duïc, nhö gioù thoåi nuùi Thaùi.

M Vaéng laëng laø nôi vui Nhöng ngöôøi laïi khoâng thích Ngöôøi voâ duïc ôû ñoù Ngöôøi coøn duïc khoâng ôû. Vaéng laëng laø nôi vui: Sôû dó Thaùnh nhaân noùi lôøi naøy laø vì muoán ngöôøi tu mau ñaït ñaïo. ÔÛ nôi thanh vaéng, yù ñöôïc chuyeân nhaát, khoâng bò chi phoái bôûi giôø giaác naøo neân suy tö deã ñaït keát quaû. Nghe ñöôïc tieáng vang cuûa töøng yù nieäm, nhö ngöôøi caát tieáng goïi, cho neân noùi: Vaéng laëng laø nôi vui. Nhöng ngöôøi laïi khoâng thích: Haïng ngöôøi nhö theá ñeàu laø phaøm phu, taâm hoï ñaém nhieãm aùi duïc, khoâng theå lìa boû, hoï ham meâ nöõ saéc cho laø coù höôûng duïng thaät söï, ñeán khi saép cheát môùi bieát khoâng phaûi thaät, cho neân noùi: Nhöng ngöôøi laïi khoâng thích. Ngöôøi voâ duïc ôû ñoù: Sôû dó goïi baäc Thaùnh laø vì caùc vò aáy khoâng coøn nhöõng söï troùi buoäc cuûa caùc keát söû, daâm, noä, si ñaõ ñöôïc döùt boû roãng rang, saïch nhö vaøng coõi trôøi, cuõng khoâng bò vaät gì ngaên che. Neáu ôû trong xoùm laøng naøo thì giaùo hoùa giaùp khaép heát. Ñeán giôø thì oâm baùt khaát thöïc gieo phöôùc ñeå hoùa ñoä chuùng sinh. Thí chuû cuùng döôøng ít nhieàu ñeàu chuù nguyeän cho hoï. Ñaøn-vieät

thí chuû nghe tieáng vò aáy laø nghe ñaïo giaùo, taâm ñöôïc saùng toû. Neáu gaëp Bích-chi-phaät vò aáy tung bình baùt leân hö khoâng, hoùa hieän möôøi taùm thöù thaàn bieán. Thaân tuy ôû giöõa moïi ngöôøi nhöng taâm vò aáy ôû choán vaéng laëng. Cho neân noùi: Ngöôøi

voâ duïc ôû ñoù. Ngöôøi coøn duïc khoâng ôû: Ngöôøi ham meâ aùi duïc thì taâm yù hoï luoân coù noãi ham meâ. Nhö keû maéc toäi bò giam trong nguïc, quan chöa xeùt xöû, qua nhieàu naêm thaùng, yù muoán ra khoûi nguïc, thì raát khoù ñöôïc? Keû ham hoá daâm daät cuõng nhö vaäy, bò taâm si meâ troùi nhoát trong nguïc aùi duïc, khoâng gaëp ñöôïc thöù thuoác cuûa baäc Thaùnh voâ laäu. Muoán ñöôïc cöùu giuùp cuõng raát khoù ñöôïc! Cho neân noùi: Ngöôøi coøn duïc khoâng ôû. M Nôi röøng vaéng laëng Bôø cao ñaát baèng ÖÙng chaân ñi qua Ai cuõng ñöôïc aân. Nôi naøo baäc Chaân nhaân ôû thì chaéc chaén nôi aáy coù söï öùng hieän ñieàm laønh. Boán vò vua thaàn ñaát thöôøng ñeán uûng hoä. Nôi coù caùc vò aáy ôû khoâng bò tai hoïa. Phöôùc ñöùc coù theå döùt tröø moïi ñieàu aùc, nhöõng ñieàu tai haïi khoâng phaùt sinh, ñoù laø nhôø nôi aáy coù baäc Thaùnh ôû, oai thaàn caùc Ngaøi khieán nhö vaäy. Cho neân noùi: Nôi röøng vaéng laëng, bôø cao ñaát baèng, öùng chaân ñi qua, ai cuõng ñöôïc aân.

M

Khoù dôøi, khoù lay ñoäng Nhö nuùi Tuyeát naëng kia Chaúng Hieàn thì khoâng hieän Nhö baén teân nhaø toái. Baäc Thaùnh hieàn taâm khoâng lay ñoäng: YÙ muoán laøm vieäc gì thì chaéc chaén ñöôïc, khoâng khoù. Gioáng nhö treân caùc nuùi thuoác quyù tranh nhau moïc, tuøy yù haùi veà, bieát thöù naøo ñoäc haïi. Theá neân ngöôøi trí noùi caùc coâng ñöùc ñaày ñuû. Cho neân noùi: Khoù dôøi, khoù lay ñoäng, nhö nuùi Tuyeát naëng kia. Chaúng Hieàn thì khoâng hieän, nhö baén teân nhaø toái: Bôûi khoâng coù thieän tri thöùc, khoâng gaàn guõi thieän tri thöùc neân nghe ñieàu aùc thì khoâng noùi ra nguoàn goác cuûa noù, coøn nghe ñieàu laønh thì khoâng khen ngôïi coâng ñöùc cuûa noù, gioáng nhö ôû trong nhaø toái baén teân. Cho neân noùi: Chaúng Hieàn thì khoâng hieän, nhö baén teân nhaø toái.

M Baäc Hieàn coù ngaøn vò Ngöôøi trí ôû toøng taâm Nghóa lyù raát saâu xa Ngöôøi trí phaân bieät ñöôïc. Baäc hieàn coù ngaøn vò, ngöôøi trí ôû toøng taâm: Baäc Hieàn laø ngöôøi bieát phaân bieät, nghe nghóa moät caâu thì giaûng noùi voâ soá phaùp bieän taøi, suy nghó phaân bieät ñeàu nhôø quaùn xeùt, luyeän taäp. Cho neân noùi: Baäc hieàn coù ngaøn vò, ngöôøi trí ôû toøng taâm. Nghóa lyù raát saâu xa, ngöôøi trí phaân bieät ñöôïc: Phaân bieät caùc phaùp khoâng maát thöù lôùp, tìm hieåu suy xeùt caùc phaùp nghóa lyù saâu xa. Bieát caùc phaùp sinh ra töø ñaâu vaø dieät ñi veà ñaâu. Phaân bieät nghóa lyù töøng phaùp khoâng sai soùt. Cho neân noùi: Nghóa lyù raát saâu xa, ngöôøi trí phaân bieät ñöôïc.

M Coù nhieàu loaøi chuùng sinh Khoâng baén vaø khoâng gaëp Nay quaùn nghóa lyù naøy Keû phaïm giôùi hoå theïn. Coù nhieàu loaøi chuùng sinh, khoâng baén vaø khoâng gaëp: Gaëp laø chæ ngöôøi tu haønh phi phaùp. Cho neân noùi: Coù nhieàu

loaøi chuùng sinh, khoâng baén vaø khoâng gaëp. Nay quaùn nghóa lyù naøy, keû phaïm giôùi hoå theïn: Ngöôøi caên taùnh lanh lôïi beùn nhaïy quaùn xeùt bieát laø thöôøng, voâ thöôøng, tònh hay khoâng tònh. Cho neân ngöôøi giôùi ñöùc ñaày ñuû thì ñöôïc khen ngôïi laø tònh. Keû phaïm giôùi khi nghe ngöôøi trí daïy baûo thì cho laø mình bò cheá nhaïo, lôøi kia khoâng phaûi laø lôøi daïy chaân thaønh. Roài chính mình khoâng daùm xöng teân hoï goác gaùc, cuõng khoâng daùm töï haï mình ñeå khen ngôïi ngöôøi trí. Nhö ngöôøi baén gioûi bieát phaân bieät ngöôøi baén teân gioûi hôn mình maø hoïc theo. Vì sao? Vì khi muoán giuùp keû aùc söûa ñoåi haønh vi thì ngöôøi tu thieän phaûi toân suøng chaùnh phaùp. Cho neân noùi: Nay quaùn nghóa lyù naøy, keû phaïm giôùi hoå theïn.

M Quaùn höõu bieát lo sôï Bieán ñoåi bieát höõu voâ Cho neân khoâng öa höõu Phaûi nghó xa lìa höõu. Quaùn höõu bieát lo sôï, bieán ñoåi bieát höõu voâ: Höõu laø lo sôï khoâng theå nöông caäy, caùi nhö thaät thì khoâng bao giôø rôøi boû. Cho neân noùi: Quaùn höõu bieát lo sôï, bieán ñoåi bieát höõu voâ. Cho neân khoâng öa höõu, phaûi nghó xa lìa höõu: Ngöôøi ta khoâng ai öa coäi goác cuûa khoå. Nhöng cuõng khoâng nghó nhöõng ñieàu do nghieäp goác gaây ra. Cho neân noùi: Cho neân khoâng öa höõu, phaûi nghó xa lìa höõu.

M Khoâng tin, khoâng thay ñoåi Khoeùt töôøng maø aên troäm Döùt yù troâng chôø kia Neân goïi ngöôøi maïnh meõ. Khoâng tin, khoâng thay ñoåi: Nhö coù caùc ñeä töû Phaät, khoâng coù yù chí tin saâu, vì sao? Vì ngöôøi aáy khoâng tin Phaät, Phaùp, Tyø-kheo Taêng, cuõng khoâng tin Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo. Dieät laø Nieát-baøn döùt heát phieàn naõo. Keû kia khoâng tin, cuõng khoâng kính thôø. Cho neân noùi: Khoâng tin, khoâng thay ñoåi. Khoeùt töôøng maø aên troäm: Ngöôøi tu haønh khoeùt vaùch töôøng ba coõi höõu laäu vöôït ra, vì trong ba coõi trao ñoåi phöôùc ñöùc vui möøng. Cho neân noùi: Khoeùt töôøng maø aên troäm. Döùt yù troâng chôø kia, neân goïi ngöôøi maïnh meõ: Döùt boû yù töôûng lôïi döôõng, khoâng coøn mong moûi. Ñaây laø baäc só trong loaøi ngöôøi, khoâng ai hôn ñöôïc. Cho neân noùi: Döùt yù troâng chôø kia, neân goïi ngöôøi maïnh meõ.

M Döùt boû duyeân cha meï

Nhaø vua vaø hai thöù Dieät heát caû caûnh giôùi Voâ caáu laø phaïm haïnh. Döùt boû duyeân cha meï: Nhö Lai noùi ñieàu naøy laø muoán chæ roõ taâm aùi duïc ñaõ döùt haún khoâng coøn soùt, khoâng coøn phaùt sinh laïi nöõa. Cho neân noùi: Döùt boû duyeân cha meï. Nhaø vua vaø hai thöù: Noùi ñeán vua laø muoán noùi ñeán söï kieâu maïn. Hai thöù chæ cho Giôùi luaät vaø Taø kieán. Phaûi döùt boû taâm kieâu maïn naøy, chôù ñeå noù phaùt sinh. Cho neân noùi: Nhaø vua vaø hai thöù. Dieät heát caû caûnh giôùi, voâ caáu laø phaïm haïnh: Nhö Lai noùi ñieàu naøy laø muoán noùi taâm kieâu maïn cuûa mình ñaõ döùt haún khoâng coøn soùt, tu haønh phaïm haïnh. Cho neân noùi: Dieät heát caû caûnh giôùi, voâ caáu laø phaïm haïnh.

M Neáu ngöôøi khoâng choã nöông Bieát keû aáy chuoäng aên Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän Suy nghó laáy laøm haïnh. Neáu ngöôøi khoâng choã nöông: Ngöôøi tu

haønh khoâng coøn caùc keát söû, cuõng khoâng caát giaáu chuùng. Cho neân noùi: Neáu ngöôøi khoâng choã nöông. Bieát keû aáy chuoäng aên: Ngöôøi ñôøi döïa vaøo aên ñeå soáng, bieát naém côm boû voâ mieäng, bieát roõ goác ngoïn xuaát phaùt cuûa noù. Laïi ngöôøi ham aên sinh yù töôûng meâ ñaém, nhö taám da traâu soáng kia. YÙ töôûng ham aên gioáng nhö ñoáng löûa. Coøn yù thöùc nghó ñeán aên thì nhö dao kieám. Ngöôøi tu haønh caàm naém côm phaûi quaùn xeùt ngoïn nguoàn noù, hoaëc töï tay caàm hoaëc ôû trong baùt. Suy nghó kyõ löôõng mieáng aên töø ñaâu sinh ra, töø ñaâu maø dieät. Neáu quaùn saùt nhöõng chaát nhô baån roõ do vaät thöïc tieâu hoùa ra thì khoâng coøn tham öa. Cho neân noùi: Bieát keû aáy chuoäng aên. Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän, suy nghó laáy laøm haïnh: Nhö chuùng sinh kia nhaäp vaøo ba cöûa giaûi thoaùt (Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän) suy nghó ñaïo phaùp khoâng lìa taâm yù. Cho neân noùi: Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän, suy nghó laáy laøm haïnh.

M Chim bay trong khoâng Khoâng ñeå daáu veát Nhö ngöôøi tu haønh Khoâng caàu nôi ñeán. Chim bay trong khoâng, khoâng ñeå daáu veát: Chim bay trong khoâng ñeàu goïi laø phöôïng hoaøng, khoâng heà thaáy daáu veát trong hö khoâng, tôùi lui qua laïi ñeàu khoâng nôi choán. Cho neân noùi: Chim bay trong khoâng, khoâng ñeå daáu veát. Nhö ngöôøi tu haønh, khoâng caàu nôi ñeán: Ngöôøi tu haønh quaùn saùt nghóa lyù naøy, ñeàu khoâng phaân bieát phöông höôùng ñeå ñi ñeán nhö Ñoâng, Taây, Nam, Baéc. Cho neân noùi: Nhö ngöôøi tu haønh, khoâng caàu nôi ñeán.

M Ai döùt ñöôïc goác höõu Khoâng nöông vieäc chöa ñeán

Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän Suy nghó laáy laøm haïnh. Ngöôøi tu haønh trong caùc coõi caét ñöùt coäi goác höõu, noùi veà höõu thì coù Duïc höõu, Saéc höõu, Voâ saéc höõu, ñeàu döùt haún phieàn naõo khoâng coøn soùt vaø khoâng coøn sinh khôûi nöõa. Cho neân noùi: Ai döùt ñöôïc goác höõu. Khoâng nöông vieäc chöa ñeán: Khoâng bieát vieäc chöa xaûy ra vaø söï thay ñoåi höng, suy. Cho neân noùi: Khoâng nöông vieäc chöa ñeán. Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän, suy nghó laáy laøm haïnh: Maëc ba aùo giaûi thoaùt, böôùc vaøo cöûa döùt heát phieàn naõo, laáy ñoù laøm vui khoâng bao giôø lìa boû. Cho neân noùi: Khoâng, Voâ töôùng, Voâ nguyeän, suy nghó laáy laøm haïnh.

M Ít coù chuùng sinh Khoâng theo ñöôøng taét Coù vöôït, khoâng vöôït Cheát raát khoù thoaùt. Ít coù chuùng sinh, khoâng theo ñöôøng taét: Ít coù chuùng sinh, sinh vaøo nôi kinh ñoâ, cuõng laïi ít coù chuùng sinh gaëp ñöôïc Hieàn thaùnh. Cho neân noùi: Ít coù chuùng sinh, khoâng theo ñöôøng taét. Coù vöôït, khoâng vöôït: Coù nhieàu chuùng sinh muoán vöôït khoûi theá gian, nhöng ít ai vöôït khoûi, khoâng bieát coäi goác sinh töû, coù, khoâng, phaûi, quaáy. AÁy laø do thaáp heøn caën ñuïc neân khoâng ñaït ñöôïc taùnh haïnh. Cho neân noùi: Coù vöôït, khoâng vöôït. Cheát raát khoù thoaùt: Ngöôøi ta ham soáng, chæ thaáy tröôùc maét, khoâng bieát con ñöôøng ñöa ñeán caùi cheát ñaày daãy naïn khoå, cuõng khoâng suy nghó haïnh nghieäp thoaùt khoûi theá gian. Cho neân noùi: Cheát raát khoù thoaùt.

M Caùc höõu bình ñaúng noùi Cuøng quaùn saùt caùc phaùp Döùt heát caùc keát söû Khoâng coøn coù noùng böùc. Caùc höõu bình ñaúng noùi, cuøng quaùn saùt caùc phaùp: Ngöôøi ta soáng ôû ñôøi quaùn xeùt phaûi traùi, ñaày ñuû caùc phaùp, khoâng coù cao thaáp. Cho neân noùi: Caùc höõu bình ñaúng noùi, cuøng quaùn saùt caùc phaùp. Döùt heát caùc keát söû, khoâng coøn coù noùng böùc: Nhö ngöôøi tu haønh suy nghó ño löôøng ñeå döùt boû caùc keát söû vaø yù töôûng tham ñaém thì khoâng coøn tai hoïa noùng böùc nöõa. Cho neân noùi: Döùt heát caùc keát söû, khoâng coøn coù noùng böùc.

M Ñi ñöôøng khoâng coøn lo Luùc naøo cuõng giaûi thoaùt Taát caû keát söû heát Khoâng coøn caùc phieàn naõo. Ñi ñöôøng khoâng coøn lo, luùc naøo cuõng giaûi thoaùt: Ngöôøi tu haønh tu ñöùc töï nhieân, heát moïi khoå naõo, khoâng sinh traàn caáu. Cho neân noùi: Ñi ñöôøng khoâng coøn lo, luùc naøo cuõng

giaûi thoaùt. Taát caû keát söû heát, khoâng coøn caùc phieàn naõo: Nhö ngöôøi tu haønh giöõ taâm beàn chaéc neân keát söû döùt haún, khoâng coøn soùt. Cho neân noùi: Taát caû keát söû heát, khoâng coøn caùc phieàn naõo.

M Khoâng taïo, khoâng coù taïo Taïo nghieäp, chòu phieàn naõo Chaúng taïo, chaúng khoâng taïo Tröôùc lo, sau cuõng vaäy. Khoâng taïo, khoâng coù taïo, taïo nghieäp, chòu phieàn naõo: Ngöôøi tröôùc gaây toäi maø bieát roõ laø phi phaùp, roài baøy toû vôùi moïi ngöôøi saùm hoái, khoâng töï che giaáu thì sau naøy coù thoï thaân nhöng khoâng bò khoå naõo. Cho neân noùi: Khoâng taïo, khoâng coù taïo, taïo nghieäp, chòu phieàn naõo. Chaúng taïo, chaúng phaûi taïo, tröôùc lo, sau cuõng vaäy: Ngöôøi tröôùc ñoù gaây toäi, nhöng lieàn saùm hoái ngay thì ñeán ngaøy laâm chung thaàn thöùc khoâng bò laàm laãn roái loaïn. Coù thieän thaàn che chôû, khoâng laïc vaøo ñöôøng aùc. Cho neân noùi: Chaúng taïo, chaúng khoâng taïo, tröôùc lo, sau cuõng vaäy.

M Neáu taïo nghieäp toát laønh Vieäc laøm khoâng lo aâu Taïo nghieäp vui vaø taïo Sinh coõi trôøi höôûng vui. Neáu taïo nghieäp toát laønh, vieäc laøm khoâng lo aâu: Ngöôøi tu haïnh laønh, caùc coâng ñöùc ñaày ñuû, ñöôïc moïi ngöôøi toân kính, ai cuõng toân thôø. Sau khi cheát sinh leân coõi trôøi toát ñeïp. Cho neân noùi: Neáu taïo nghieäp toát laønh, vieäc laøm khoâng lo aâu. Taïo nghieäp vui vaø taïo, sinh coõi trôøi höôûng vui.

M Cuõng khoâng bieát luaän baøn Hieàn thaùnh khoâng sai khaùc Neáu laïi bieát luaän nghò Lôøi noùi khoâng veát nhô. Cuõng khoâng bieát luaän baøn, Hieàn thaùnh khoâng sai khaùc: Nhö ngöôøi tu haønh khoâng bieát nghò luaän, khoâng phaân bieät cuù nghóa neân tröôùc ñaïi chuùng khoâng giöõ oai nghi pheùp taéc, hieàn, ngu khoâng phaân bieät. Cho neân noùi: Cuõng khoâng bieát luaän baøn, Hieàn thaùnh khoâng sai khaùc. Neáu laïi bieát luaän nghò, lôøi noùi khoâng veát nhô: Lôøi noùi khoâng veát nhô, döùt boû caùc yù töôûng tham ñaém, trong taâm vui veû, ñöôïc khen ngôïi voâ löôïng. Nhöõng phaùp vò ñöôïc nghe laøm no ñuû taát caû. Khoâng vaøo caùc ñöôøng aùc ñòa nguïc, ngaï quyû, suùc sinh chòu khoå naõo. Cho neân noùi: Neáu laïi bieát luaän nghò, lôøi noùi khoâng veát nhô.

M Neân noùi lôøi ñuùng phaùp

Neân döïng côø Tieân nhaân Côø phaùp laø Tieân nhaân Tieân nhaân laø côø phaùp. Neân noùi lôøi ñuùng phaùp: Giaûng noùi, truyeàn baù cho ngöôøi nghe, caâu vaên ñaày ñuû, xoay vaàn daïy baûo nhau. Tieân nhaân chæ cho chö Phaät, Theá Toân. Noùi danh thaân, cuù thaân, phaân bieät töøng thöù moät khoâng coù sai laàm, muoán khieán cho chaùnh phaùp toàn taïi laâu daøi treân theá gian. Cho neân noùi: Neân noùi lôøi ñuùng phaùp, neâu döïng côø Tieân nhaân, côø phaùp laø Tieân nhaân, Tieân nhaân laø côø phaùp.

M Hoaëc maéng baèng im laëng Hoaëc maéng tröôùc ñaùm ñoâng Hoaëc maéng khoâng phaùt tieáng Ñôøi, khoâng ai khoâng maéng. Hoaëc maéng baèng im laëng: Trong taâm hoï höøng höïc chaùy lôøi nguyeàn ruûa khoâng thoâi. hoï mong ñoái phöông gaëp naïn nöôùc löûa, troäm cöôùp. Hoï suy nghó beân trong nhöõng yù aùc ñoù, khoâng ñeå loä ra beân ngoaøi. Cho neân noùi: Hoaëc maéng baèng im laëng. Hoaëc maéng tröôùc ñaùm ñoâng: Hoï lôùn tieáng to lôøi, khoâng keå toân ti. Cho neân noùi: Hoaëc maéng tröôùc ñaùm ñoâng. Hoaëc maéng khoâng phaùt tieáng: Nhöõng keû coù quyeàn giöõa ñaùm ñoâng, cuõng khoâng lôùn tieáng maéng chöûi ngay maët. Cho neân noùi: Hoaëc maéng khoâng phaùt tieáng; ñôøi, khoâng ai khoâng maéng.

M Moät cheâ, moät khen Chæ lôïi teân mình Chaúng coù, chaúng khoâng Cuõng khoâng theå bieát. Moät cheâ, moät khen, chæ lôïi teân mình: Caùc coâng ñöùc laønh nuoâi döôõng thaân naøy, neáu ñöôïc cuùng döôøng cuõng khoâng möøng, coøn bò gieøm cheâ laøm nhuïc cuõng khoâng buoàn. Quaù khöù qua roài, taâm laønh khoâng maát. Töông lai chöa ñeán, chöa coù ñieàm xaûy ra, hieän taïi khoâng döøng truï, seõ laïi chuyeån dôøi. Cho neân noùi: Moät cheâ, moät khen, chæ lôïi teân mình, chaúng coù, chaúng khoâng, cuõng khoâng theå bieát.

M Ngöôøi trí khen ngôïi Hoaëc toát hay xaáu Ngöôøi trí khoâng sai Tueä ñònh giaûi thoaùt Nhö vaøng Töû ma Trong ngoaøi trong suoát. Ngöôøi trí khen ngôïi, hoaëc toát hay xaáu: hoïc roäng thaáy roäng, giaûng noùi moät nghóa khoâng ai baèng ñöôïc, ñeàu mong ñaéc ñoä, giuùp cho thaàn thöùc lìa khoå. Cuõng nhö Nhö Lai, khi ñi thì chaân caùch maët ñaát boán taác, daáu in treân ñaát hieän ra roõ raøng. Trong daáu chaân ñoù, loaøi saâu truøng coù hình, ñeàu nhôø aùnh saùng ñoù maø ñöôïc ñoä. Trong baûy ngaøy, chuùng ñöôïc

yeân oån hoaøn toaøn khoâng coù caùc khoå, khoâng bò ai laøm toån haïi. Nhö vaøng roøng Töû ma, trong ngoaøi saùng saïch trong suoát, khoâng coù veát nhô. Cho neân noùi: Ngöôøi trí khen ngôïi, hoaëc toát hay xaáu, ngöôøi trí khoâng sai, tueä ñònh giaûi thoaùt, nhö vaøng Töû ma, trong ngoaøi trong suoát. M Gioáng nhö nuùi vöõng saùng Khoâng bò gioù lay ñoäng Ngöôøi trí cuõng nhö theá Khoâng ñoäng bôûi khen, cheâ. Gioáng nhö nuùi vöõng saùng: Nuùi ñöùng cao choùt voùt, vöõng chaéc, hoaøn toaøn khoâng bò gioù thoåi lay ñoäng. Ñöùc Nhö Lai ôû treân ñôøi döùt boû heát taùm phaùp theá gian, khoâng bò lay ñoäng bôûi khen cheâ. Coù moät Phaïm chí hoïc roäng hieåu nhieàu, khoâng vieäc gì khoâng bieát, nghe Phaät ra ñôøi khoâng bò khen cheâ laøm

ñoäng, giöõ taâm nhö ñaát, khoâng ghi nhôù moïi vieäc xaáu toát. Phaïm chí ñeán choã Phaät, maéng nhieác Nhö Lai ñuû ñieàu, sau ñoù khen ngôïi baèng nhieàu lôøi hay ho, nhöng taâm Nhö Lai vaãn an nhieân khoâng ñoäng. Cho neân noùi: Gioáng nhö nuùi vöõng saùng, khoâng bò gioù lay ñoäng, ngöôøi trí cuõng nhö theá, khoâng ñoäng bôûi khen cheâ.

M Nhö caây khoâng coù reã Khoâng caønh huoáng coù laù Ngöôøi maïnh meõ côûi troùi Ai daùm cheâ ñöùc aáy? Nhö caây khoâng coù reã, khoâng caønh huoáng coù laù: Voâ minh laø goác reã, coäi nguoàn cuûa caùc thöù tai hoïa. AÙi duïc sinh caønh laù ñeå taø kieán naûy sinh. Cho neân noùi: Nhö caây khoâng coù reã, khoâng caønh huoáng coù laù. Ngöôøi maïnh meõ côûi troùi, ai daùm cheâ ñöùc aáy? Ngöôøi maïnh meõ chæ cho Ñöùc Phaät, Theá Toân ñaõ thoaùt khoûi söï troùi buoäc, khoâng coøn thoï thaân trong baøo thai, khoâng nhöõng ôû kieáp naøy vaø coøn bao kieáp sau nöõa. Cho neân noùi: Ngöôøi maïnh meõ côûi troùi, ai daùm cheâ ñöùc aáy.

M Khoâng nhô, khoâng coù truï Hoá thaân gieo gioáng khoå Khoâng aùi laø treân heát Trôøi laãn ngöôøi khoâng bieát. Khoâng nhô, khoâng coù truï: Döùt boû caùc keát söû, heát haún khoâng coøn soùt. Coù keát söû thì coù truï. Khoâng coù keát söû thì khoâng truï. Khoâng coøn hoá thaân thì khoâng coøn haït gioáng khoå. Cho neân noùi: Khoâng nhô, khoâng coù truï, hoá thaân gieo gioáng khoå. Khoâng aùi laø treân heát, trôøi laãn ngöôøi khoâng bieát: Nhö Lai ngoài thieàn an nhieân vaøo ñònh, Tam-muoäi chaùnh ñònh, töï aån maát thaân hình. Caùc vò trôøi vaø caùc baäc Thaùnh muoán bieát Nhö Lai ôû ñaâu thì khoâng theå ñöôïc. Cho neân noùi: Khoâng aùi laø treân heát, trôøi laãn ngöôøi khoâng bieát.

M

Nhö maønh löôùi, röøng caây Khoâng aùi huoáng vieäc khaùc Phaät coù voâ löôïng haïnh Khoâng coøn daáu veát gì. Nhö maønh löôùi, röøng caây: Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo: –Nay Ta noùi cho cho caùc thaày nghe veà goác reã caønh laù sum sueâ cuûa caây aùi duïc phaûi kheùo suy nghó,… noùi roäng nhö trong kheá kinh, troâi laên trong sinh töû, meâ ñaém naêm ñöôøng. Cho neân noùi: Nhö maønh löôùi, röøng caây. Khoâng aùi huoáng vieäc khaùc: Ñöùc Nhö Lai thaønh ñaïo döùt haún khoâng coøn aùi duïc, ra khoûi haún naêm ñöôøng, khoâng coøn ôû trong ba coõi, khoâng thoï thaân baèng boán caùch sinh. Cho neân noùi: Khoâng aùi huoáng vieäc khaùc. Phaät coù voâ löôïng haïnh, khoâng coøn daáu veát gì: Phaät laø Ñaáng ñaõ giaùc ngoä taát caû phaùp, khoâng coù vieäc gì khoâng bieát, khoâng thoâng suoát. Ngaøi tu boán yù döùt, boán yù lìa, boán thaàn tuùc, naêm caên, naêm löïc, baûy giaùc yù, taùm chaùnh ñaïo, giaûng noùi roäng khaép, khoâng coù cuøng cöïc, khoâng ai cao hôn, khoâng theå ño löôøng saâu xa, khoâng gì saâu hôn, saâu xa khoâng theå thaêm doø ñöôïc. Coøn keát söû thì coøn daáu veát, heát keát söû thì heát daáu veát. Bôûi coù chaân neân ngöôøi ta môùi ñi boán höôùng, boán goùc, treân döôùi. Keát söû coù daáu veát laø böôùc vaøo ba coõi, rong ruoåi trong naêm ñöôøng, khoâng thoaùt khoûi sinh töû. Keát söû heát daáu veát laø khoâng coøn ôû trong ba coõi, taùm naïn. Cho neân noùi: Phaät coù voâ löôïng haïnh, khoâng coøn daáu veát gì.

M Neáu ngöôøi khoâng muoán sinh Sinh nhöng khoâng thoï höõu Phaät coù voâ löôïng haïnh Khoâng coøn daáu veát gì. Neáu ngöôøi khoâng muoán sinh, sinh nhöng khoâng thoï höõu Boû thaân naøy thoï thaân khaùc, cöù traûi qua maõi trong sinh töû, vôùi öùc, ngaøn muoân thaân soáng cheát, voâ löôïng khoâng theå keå xieát. Nay thaønh ñaïo roài, khoâng coøn thoï thaân, khoâng coøn chòu caùc khoå naõo. Cho neân noùi: Neáu ngöôøi khoâng muoán sinh, sinh nhöng khoâng thoï höõu. Phaät coù voâ löôïng haïnh, khoâng coøn daáu veát gì. M Neáu muoán döùt töôûng aáy Trong ngoaøi khoâng caùc nhaân Cuõng khoâng qua saéc töôûng Boán öùng khoâng thoï sinh. Neáu muoán döùt töôûng aáy, trong ngoaøi khoâng caùc nhaân: Töôûng goàm coù Duïc töôûng, Saéc töôûng vaø Voâ saéc töôûng. Ngöôøi tu haønh döùt haún khoâng cho sinh laïi, cuõng khoâng coøn gaây ra keát söû trong ba coõi, trong ngoaøi thanh tònh, khoâng taïo buïi nhô. Cho neân noùi: Neáu muoán döùt töôûng aáy, trong ngoaøi khoâng caùc nhaân. Cuõng khoâng qua saéc töôûng, khoâng sinh boán saéc töôûng: Nhö ngöôøi tu haønh quaùn xeùt saéc quaù khöù, saéc quaù khöù taïo ra saéc vò lai, saéc vò lai taïo ra saéc hieän taïi. Hieän taïi gaây ra saéc, moãi moãi phaân bieät boán saéc voâ höõu. Nhö vua Chuyeån luaân thaùnh vöông thoáng trò boán thieân haï, thaân vua coù töôùng Ñaïi nhaân, ñaày ñuû veû ñeïp. Ngöôøi tu haønh quaùn thaân vua nhö thaân mình khoâng khaùc, khoâng vì thaân töôùng toát ñeïp maø sinh khôûi yù töôûng thaân töôùng toát ñeïp. Khoâng vì thaân töôùng xaáu xí maø sinh khôûi yù töôûng thaân töôùng xaáu xí. Khoâng thaáy

mình laø ngöôøi kia, khoâng phaûi ngöôøi kia, ngöôøi kia laø mình, chaúng phaûi mình. Cuõng laïi khoâng thaáy phaûi quaáy laø phaûi hay chaúng phaûi, ñeàu khoâng coøn yù töôûng veà toát, xaáu. Döùt haún boán töôûng aáy, khoâng theo noù. Cho neân noùi: Cuõng khoâng qua saéc töôûng, boán öùng khoâng thoï sinh.

M Boû tröôùc, boû sau Boû giöõa, vöôït höõu Taát caû ñeàu boû Khoâng coøn soáng cheát. Boû tröôùc, boû sau, boû giöõa, vöôït höõu: Boû tröôùc nghóa laø boû aám trì nhaäp keát söû troùi buoäc ôû quaù khöù. Boû sau nghóa laø boû aám trì nhaäp keát söû troùi buoäc ôû vò lai. Boû giöõa, vöôït höõu nghóa laø boû aám trì nhaäp keát söû troùi buoäc ôû hieän taïi. Boû taát caû laø ngay thaân naøy ñöôïc ñaïo voâ vi, laøm vua coõi ba ngaøn, laøm pheùp taéc cho möôøi phöông. Moïi vieäc ñeàu xong theo yù mình, khoâng coøn thoï thai, bieát ñuùng nhö thaät. Cho neân noùi: Boû tröôùc, boû sau, boû giöõa, vöôït höõu. Taát caû ñeàu boû, khoâng coøn soáng cheát.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.